

Motion till riksdagen

1989/90:L422

av Karin Söder och Ylva Annerstedt (c, fp)

Resekostnader vid utövande av umgängesrätt

Ett omfattande arbete har under senare år bedrivits i alla nordiska länder för att reformera lagstiftningen om föräldrar och barn. Detta arbete har haft det gemensamma syftet att stärka barns rättsliga ställning på olika sätt.

Den lagstiftning som genomförts eller håller på att genomföras företer stora likheter. Detta har sin förklaring i strävandena efter nordisk harmonisering av våra länders lagstiftning, inte minst på familjerättens område. Harmoniseringssträvandena bygger i sin tur på bl.a. den gemensamma grundsyn och rättsuppfattning vi har i Norden.

Nordiska rådet har under senare år genom sitt juridiska utskott aktivt arbetat för en modernisering av det nordiska lagstiftningsprogrammet. Ett sådant program avses svara inte endast emot dagens krav utan även i ett första steg täcka utvecklingen fram till år 2000. Förslaget till program har riktats till Nordiska ministerrådet, som positivt tagit emot detta som en del av det framtida lagstiftningsarbetet.

Utvecklingen har under senare år lett fram till ändrade samhällsförhållanden och familjestrukturer. Rådet har pekat på det angelägna i att familjelagstiftningen med vissa tidsintervaller tas upp till ny prövning, särskilt om man har ambitionen att lagstiftningen i någon mån skall påverka attityder och handlingsmönster och inte bara anpassas till rådande förhållanden.

Enligt rådets mening är den nordiska äktenskapskonventionen i behov av revidering och modernisering. Frågor om barns förhållanden bör föras ur denna konvention och in i ett regelsystem, helt fristående från konventionen. Ett sådant regelsystem bör kunna medverka till att lösa de olika problem som uppstår när föräldrar flyttar mellan de nordiska länderna. Bl.a. bör man försöka uppnå nordisk rättslikhet i fråga om formerna för gemensam vårdnad. Rådet har pekat på att t ex en särskild barnkonvention skulle kunna tillgodose detta syfte.

I arbetet med en revidering av den nordiska äktenskapskonventionen skulle också frågan om föräldrars umgängesrätt med barn tas upp till prövning. Även efter en skilsmässa är barnen beroende av att få träffa båda föräldrarna. Möjligheten att utöva umgängesrätten efter en skilsmässa kan vara ett stort socialt och ekonomiskt problem både inom ett lands gränser och över de nordiska ländernas gränser. Detta gäller särskilt när föräldrarna bor långt ifrån varandra.

Rådet hemställde vid 37:e sessionen 1989 att ministerrådet i förbindelse

med det vidare arbetet med reglerna om vårdnad och dyl. skulle undersöka möjligheterna för ekonomisk hjälp från samhällets sida till de föräldrar och barn som efter en skilsmässa bor så långt från varandra att utövandet av umgängesrätten blir en ekonomisk börda.

Frågan om resekostnader vid utövandet av umgänge med barn har behandlats i svenska riksdagen vid olika tillfällen. Ansvarigt utskott har uttalat sig positivt för att frågan i hela sin vidd tas upp till överväganden i samband med den pågående översynen av reglerna för underhållsbidrag och bidragsförskott.

Det har understrukits att det är olyckligt om ekonomiska omständigheter lägger hinder i vägen för barnets umgänge med den ene av sina föräldrar. Det är angeläget att barnet har goda och nära relationer till båda sina föräldrar.

Som nämnts här ovan är detta inte bara ett svenskt problem utan även ett nordiskt. Den stora rörligheten mellan de nordiska länderna – långt mer än en miljon flyttningar har ägt rum mellan de nordiska länderna sedan 1954 – har i hög grad bidragit till "nordiska" äktenskap och samboförhållanden och även till skilsmässor med många gånger långa avstånd mellan föräldrar.

Det är angeläget att den nordiska aspekten såsom den presenterats i Nordiska rådets hemställan till Nordiska ministerrådet blir beaktad.

Regeringen bör därför medverka till att Nordiska rådets hemställan förs upp till konstruktiv och reell behandling inom Nordiska ministerrådet.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ersättning för kostnader vid utövande av umgänge med barn.

Stockholm den 25 januari 1990

Karin Söder (c)

Ylva Annerstedt (fp)